

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਸਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਜੇ.

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2020 ਦਾ CRWP ਨੰਬਰ 7785

02 ਮਾਰਚ, 2021

A) ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਅਨੁਛੇਦ. 226—ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955—ਸ. 5, 13 ਅਤੇ 18—ਦਿ ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਕਟ, 1956—ਐਸ. 6, 8 ਅਤੇ 13—ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 2006—ਐਸ.ਐਸ. 2, 3, 9, 10, 12 ਅਤੇ 15—ਨਾਬਾਲਗ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੇਥੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਹੇਥੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। -1956 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਵਿਆਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਨਾਲ ਇਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਚਾਰ.

(ਪੈਰਾ 20)

B) ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ - ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਚਾਰ - ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਪਤਨੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਵੇਂ

ਪਤੀ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ

ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਉਚਿਤ; ਪਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਨੇਮ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 2006 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਭਾਵ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਤਹਿਤ ਵੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 22)

C) ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ - ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇਸ਼ - ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਭਗੌੜੀ ਅਤੇ ਜਾਨ ਲਈ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸੈਲਟਰ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰੇਨ ਪੈਟ੍ਰੀਅ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਰੇਨ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ 13^{ਵੀਂ} ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਰਨ ਲਾਲ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1990) 1 SCC 613. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਫੀਨ ਜਹਾਂ ਬਨਾਮ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸੋਕਨ ਕੇ.ਐਮ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2018 ਏਆਈਆਰ (ਐਸਸੀ) 1933, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੜਕੀ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦਾ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਘਰ ਭੇਜੋ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ।

(ਪੈਰਾ 37)

D) ਬਾਲ ਵਿਆਹ—ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ—ਸਹਿਮਤੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ—ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਤੀਜੇ—ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਤੱਤ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖਤਰੇ ਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਜਾਂ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਿਆਨਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕਸ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
..... ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 40)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਰੁਣ ਤੱਖੀ ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਹਰਸ਼ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਲਈ।

ਜਸਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਜੇ .

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇਹਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਾ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੜੀਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ

(2) ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਸਲ ਭਰਜਾਈ (ਭਾਬੀ) ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਲਸਕਰ, ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਾ ਕਲਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੜੀਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 16 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨੇਹਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸਦਾ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 18.8.2020 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸ਼ਿਵ ਮੰਦਰ, MDC, ਪੰਚਕੂਲਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨੇਹਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਐਸਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਨੇਹਾ ਲੋਹਾਰ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 18.1.1991 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ ਜਦਕਿ ਨੇਹਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 6.4.2004 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ।

(3) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ “ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ” ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ” ਜੋ ਕਿ 2020 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 6587 ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 31.8.2020 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 19.8.2020 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-4 ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਨਿਰਨਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 0174 ਮਿਤੀ 8.8.2020, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 363 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅੱਗੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਧਾਰਾ 363 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤਯੋਗ ਜੁਰਮ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ 11.9.2020 ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-7 ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। . ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੇਹਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਰਨੈਲ

(Jasgurpreet Singh Puri, J.)
ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 6) ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਰਗਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 19.9.9 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 366-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2020 ਅਨੁਸੂਚੀ P-8 ਦੁਆਰਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨੇਹਾ ਦੋਵੇਂ 14.9.2020 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਭਾਵ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 31.8.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਟਾਂਡਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 17.9.2020 ਨੂੰ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਟਾਂਡਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਚ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ ਸਰਪੰਚ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ | ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨੇਹਾ ਨੂੰ 18.9.2020 ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਦਸੂਹਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੇਹਾ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਰੋਨਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 19.9.2020 ਨੂੰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 366-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੋਰਾ ਧ ਵਜੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਮ, ਜਲੰਧਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਨੇਹਾ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਨਕੋਦਰ ਰੋਡ, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਨੇੜੇ, ਭਾਰਗਵ ਕੈਂਪ, ਜਲੰਧਰ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 5) ਵਿੱਚ ਹੈ।

(5) 15.1.2021 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਵੈਬੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੈਬੈਕਸ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਬਾਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਬੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(6) 18.1.2021 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲੜਕੀ ਨੇਹਾ ਜੋ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੈਬੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 16 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਵਾਦ

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨੇਹਾ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਸਲ ਭਰਜਾਈ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਹਾ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਨੇਹਾ ਦੇ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਚਾਈਲਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਹੋਮ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ। ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਜੇਕਰ ਨੇਹਾ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਹੁਮਤ ਦਾ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

- (1) *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਿਆਣੀ ਚੌਧਰੀ* ਬਨਾਮ *ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ*¹;
- (2) *ਨੀਤੂ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਰਾਜ*

(3) *(Jasgurpreet Singh Puri, ਜੀ)* ਲਾਟਰੀ ਚਮਾਰ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. 3;

(4) ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ
ਹੋਰ

(5) ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਨਾਮ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ

(6) ਸ਼. ਜਿਤੋਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(7) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਤਾ (ਲੱਜਾ ਦੇਵੀ) ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ WP(CrL) ਨੰਬਰ
338 ਆਫ 2008 ' ਤੇ 27.7.2012 ਨੂੰ ਫੁਲ ਬੈਚ (ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਕੀਤਾ।

(8) ਟੀ. ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਤਿਰੂਵੱਲੂਰ ਟਾਊਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ,
ਤਿਰੂਵੱਲੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2011 ਦੇ HCP ਨੰ.907, ਨੇ 3.10.2011 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ
ਕੀਤਾ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ (ਮਦਰਾਸ HC) ਅਤੇ

(9) ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2020 ਦਾ CRWP
ਨੰਬਰ 4181, 16.10.2020 (PHHC) ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(10) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਉਪ
ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਦਸੂਹਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬ ਦਾ
ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 6.4
ਹੈ। 2004. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 2020 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰ. 6587 ਵਿੱਚ 31.8.2020 ਦਾ
ਹੁਕਮ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 14.9.2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ
ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 19.9.2020 ਨੂੰ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 366
ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ -19.9.2020 ਨੂੰ ਹੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਲੜਕੀ ਨੇਹਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਦਿਆਲੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਦਸੂਹਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ
ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਸੂਹਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੈਡੀਕਲ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਾਈਲਡ ਵੈਲਫੇਅਰ
ਕਮੇਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੇ 19.9.2020 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿਲਡਰਨ ਹੋਮ, ਗਾਂਧੀ
ਵਨੀਤ ਆਸ਼ਰਮ, ਜਲੰਧਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ
ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ
ਤਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ
ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ
ਨੇਹਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਮ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ

32007 CrL. LJ 1105 (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ HC)

42008 (3) RCR (CrL.) 1 (PHHC)

52011 (5) RCR (CrL.), 677 (PHHC)

62010 (4) RCR (CrL.) 20 (ਦਿੱਲੀ HC)

ਰਹੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ।

(11) ਹਰਸ ਚੋਪੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6, ਜੋ ਕਿ ਨੇਹਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੇਹਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਛੋਟੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨੇਹਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਸਟਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 363 ਅਤੇ 366-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 46 ਵਿਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। 2016, ਧਾਰਾ 454, 380, 511 ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ, ਇਹ ਨੇਹਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ

(12) *ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਬਾਟ* ਬਨਾਮ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨਆਰਆਰ* ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਪਤਨੀ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮਰ ਦਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ।

(13) *ਸ਼ਿਖਾ ਕੁਮਾਰੀ* ਬਨਾਮ *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ* ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਬਿਹਾਰ, ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.* ⁸, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਬਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰ।

(14) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 2020 ਦੇ ਸੀਆਰਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 727 ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ “ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 30.1.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2020 ਦੇ ਸੀਆਰਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 6912, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ “ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 25.9.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

(15) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(16) ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(17) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡਾਈ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(18) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

(19) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ

ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ/ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955

"5. ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ: - ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ: -

(i) ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ii) ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ-

(a) ਮਨ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਵੈਧ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਪਾਗਲਪਨ ਜਾਂ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(iii) ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾੜੇ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਅਤੇ ਲਾੜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ;

(iv) ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਰਜਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ;

(v) ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਪਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰੀਤੀ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ;

ਸੈਕਸ਼ਨ 13. ਤਲਾਕ। -

xxx xxx xxx xxx

(2) ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, -

xxx xxx xxx xxx

(iv) ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ (ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ) ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(*Jaguraj Singh Puri, I*)

ਵਿਆਹ: ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 (1976 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 68) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ: - ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ (iii), (iv) ਅਤੇ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। 5 ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ-

(a) ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਖਤ ਕੈਦ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ;

(b) ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

(19) ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਲਾੜੇ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਅਤੇ ਲਾੜੀ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਤਾਂ ਅਯੋਗ ਵਿਆਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਿਆਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ (ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੰਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ) ਉਸ ਦੀ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 5 ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956

“6. ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ।

ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ; ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਨਾਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਹਨ--

(a) ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ - ਪਿਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ, ਮਾਂ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਂ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ;

(b) ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਲੜਕੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਣਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ - ਮਾਂ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ, ਪਿਤਾ;

(c) ਇੱਕ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ--

(a) ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਸੰਨਿਆਸੀ (ਵਨਪ੍ਰਸਥ) ਜਾਂ ਸੰਨਿਆਸੀ (ਯਤੀ ਜਾਂ ਸੰਨਿਆਸੀ) ਬਣ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ।---ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, "ਪਿਤਾ" ਅਤੇ "ਮਾਤਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਰੇਏ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

8. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

(1) ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕੋਲ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹਨ; ਪਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਨੇਮ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

13. ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

(1) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(20) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਪਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਨਾਲ ਇਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 2006।

2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

(*Jagjitsingh Singh Puri*)
ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ,---

- (a) "ਬੱਚੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ, ਜੇ ਇੱਕ ਮਰਦ, 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ;
- (b) "ਬਾਲ ਵਿਆਹ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ;
- (c) "ਕੰਟਰੈਕਟਿੰਗ ਪਾਰਟੀ", ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ;
- (d) "ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਅਫਸਰ" ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਅਫਸਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;
- (e) "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1984 (66 ਦਾ 1984) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ;
- (f) "ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਐਕਟ, 1875 (1875 ਦਾ 9) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ।

3. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

1) ਹਰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਕਰਾਰਦਾਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ।

2)) ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3)) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

4)) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ, ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ। , ਪੈਸੇ, ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਗਹਿਣਿਆਂ, ਹੋਰ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

9) ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਬਾਲਗ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ, ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਮਰਦ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

10) ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਕਰਵਾਉਂਦਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਬਾਲ ਵਿਆਹ.

12) ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋ ਕੇ--

(a) ਕਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਜਾਂ ਭਰਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ; ਜਾਂ

(c) ਵਿਆਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਜਾਂ ਜੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ

(*Jagdeep Singh Purh I*)
ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਬੱਚਾ" ਅਤੇ "ਨਾਬਾਲਗ" ਸਮੀਕਰਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। "ਬੱਚੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ, ਜੇ ਇੱਕ ਮਰਦ, 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਐਕਟ, 1875 (9 ਦਾ 1875) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਦੂਜੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, 20 (20) ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10 ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਬਾਲਗ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਧੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਏ, ਕਰਵਾਏ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧੱਖੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਕਸਦ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਰੱਦ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਪਤਨੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਹਿੰਦੂ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹਨ। ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ; ਪਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਨੇਮ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 2006 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਭਾਵ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9, 10 ਅਤੇ 11 ਤਹਿਤ ਵੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(23) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਣੀ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੈਠਿਕ ਟਰੈਫਿਕ ਇਨ ਵੂਮੈਨ ਐਂਡ ਗਰਲਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ. ਨੀਤੂ ਸਿੰਘ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿਚ ਸਾਲ 1999 ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਲਿਆਣੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 2006 ਜੋ ਕਿ 1.11.2007 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(24) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਟੋਰੀ ਚਮਾਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 10.1.2007 ਨੂੰ ਉਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜੋ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 2006 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਭਾਵੇਂ ਲੜਕੀ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਮੇਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੰਦਰ (ਸੁਪੈਰਾ), ਨੀਤੂ ਸਿੰਘ (ਸੁਪੈਰਾ), ਲਟੋਰੀ ਚਮਾਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਸਮੇਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

(25) ਜਿਤੋਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲ 2010 ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ "ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(26) ਮਾਨਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ (ਲੱਜਾ ਦੇਵੀ) (ਸੁਪੈਰਾ) 'ਤੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। **ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ**, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (iii) ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਏ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 2006 ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ, ਜਦੋਂ ਲੜਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਪਰ ਲੜਕਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਕੀ ਹੈ

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 2006 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

(27) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਜਾਂ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ "ਬੱਚੇ" ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਏ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 2006 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ, ਆਖਰਕਾਰ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਉਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ

ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"40. ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ/ਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਖੜੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਮਰਦ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

21 ਸਾਲ ਇੱਕ ਅਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ "ਬੱਚੇ" ਦੁਆਰਾ PCM ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ.

46. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਸੀਐਮ ਐਕਟ, 2006 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿੱਟ. ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ, ਆਖਿਰਕਾਰ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਢੱਕਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮਸਕੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਧੀਨਗੀ। ਇਹ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲੜਕੀ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਵੇ, ਲੜਕੇ (ਭਾਵੇਂ 21 ਸਾਲ ਦੀ

(*Jagdeep Singh Puri J.*) ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾ ਵਧ) ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਤੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਸਟਡੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਤਾ।"

(28) ਟੀ. ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 2006 ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ "ਵੈਧ ਵਿਆਹ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ "ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ" ਹੈ ਅਤੇ ਮਰਦ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਖਤ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (ਸੀ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਲਈ ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੇ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਪੈਰਾ 57 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"57. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

i. 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਵਿਆਹ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਵੈਧ ਵਿਆਹ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ "ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ" ਹੈ। ਮਰਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਖਤ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ

ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ।

ii. ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 (ਸੀ) ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਲਈ ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

iii. ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਰਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਧਿਰ ਉਸ ਮਾਦਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਾਦਾ ਬੱਚਾ ਉਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

iv. ਇੱਕ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ, ਅਦਾਲਤ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਸਰਵਉੱਚ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ।

v. ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ |

ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ।

vi. ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਦਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ।

vii. ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ [ਕਿਓਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ] ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਨਿਆਂ [ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ] ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ

(*Jasgumpreet Singh Puri, I.*)
ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਖਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

viii. ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ.

ix. ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ 19 (ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(29) ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸੱਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 10 ਮਹੀਨੇ ਘੱਟ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ 18 ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 12 ਵੱਜਣ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਜਾਦੂਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਨੋਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 17+ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀ, ਸੋਨੀਪਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ।

18 ਸਾਲ ਦੇ. ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇਹਾ ਦੀ ਸਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ। ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਐਫਫਾਈਆਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਛੋਟੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(30) ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਬਨਾਮ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪੈਰਾ) ਨੇ ਧਾਰਾ 375 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ "ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ" ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਨਜ਼ੀਠਿਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 18 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(31) ਧਾਰਾ 375 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ 15 ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ।

(32) ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ, ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਚਿਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਜਾਂ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ 'ਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਰਾਦਾ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ।

(33) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"51. ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (ਜੇਜੇ ਐਕਟ) ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇਜੇ

(*Jasgurpreet Singh Puri, Ly*) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(12) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(14) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, "ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ"। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

77. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ-ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਜਾਂ ਨਾਮਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਦੇਸ਼ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚਾ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਗਲੀ ਬਾਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਛੱਡਿਆ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੋਦ ਲਿਆ ਬੱਚਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਵਿਛੜਿਆ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਬੱਚਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੋਕਸਪੀਅਰ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਮਹਿਕ ਜਿੰਨੀ ਮਿੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗੋਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ। ਦੂਜਾ, ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 18 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ, ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਸੰਕੋਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਘਟਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ 2 ਵਿਆਹੁਤਾ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ

ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ। ਅਜਿਹਾ ਬੇਲੋੜਾ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਭੇਦ ਜੇਕਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਛੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

78. ਇਸ ਨਕਲੀ ਭੇਦ ਤੋਂ ਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਪੀ.ਸੀ.ਐਮ.ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਕਲੀ ਭੇਦਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਕੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਨਕਲੀ ਭੇਦ ਦੁਆਰਾ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ 2 ਪੀਸੀਐਮਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ 'ਹਾਂ' ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਸ਼ਾਇਦ 'ਨਹੀਂ' ਲਈ ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਆਈਪੀਸੀ) ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਪੀਸੀਐਮਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਨਕਲੀ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ? ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਇਜ਼

80. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀਸੀਐਮਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ 15 ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਲੜਕੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਦਮੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬਾਲ-ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ ਨਕਲੀ ਹੈ ਅਤੇ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

87. ਅਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਪੇਸ਼ਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ,

(*Jasgurpreet Singh Puri, J.*) ਉਸਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮ ਤੰਦਰੁਸਤੀ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਭਾਵੇਂ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਅਭਿਆਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਗਤ ਅਭਿਆਸ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

88. ਸਾਨੂੰ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੱਚੀ ਹੈ

ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ IPC ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਲਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ 172^{ਵੀਂ} ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੜਕੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

95. ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਜੋ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਹੈ (ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (14) (xii) ਜੇਜੇ ਐਕਟ) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਲੜਕੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਰੁਤਬਾ ਗੁਆ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਚਿਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਜਾਂ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਯਕੀਨਨ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

105. ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਲਪ: (i) ਅਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ - ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦਾਅ 'ਤੇ ਹਨ; (ii) ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਤੋਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; (iii) ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 15 ਸਾਲ ਕਰਨਾ - ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ; (iv) POCSO ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ - ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ POCSO ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਗੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਬਾਲ-ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ; (v) ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੂੰ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ, ਹੋਰ ਬਾਲ-ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ। ਉਦੇਸ਼ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਉਸਾਰੀਵਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ

(*Jasgurpreet Singh Punj, J.*)

ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 375 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ 2 ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਰਥਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: “ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਕੰਮ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ”

(34) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਖ਼ਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੰਨਿਆ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(35) ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਹੈਲਥ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਡਬਲਯੂ.ਐਚ.ਓ.), ਯੂਰਪ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੰਨਿਆ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕਈ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਅਕਸਰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਲ ਦੁਲਹਨ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਭੀੜ-ਭੜਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ; ਇੱਕ ਅਧੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ; ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ - ਇਹ ਸਭ ਗਰੀਬੀ, ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਜਿਨਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਵਧੇਰੇ ਜਿਨਸੀ ਅਨੁਭਵ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੁਰਸ਼ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਦਾ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਅਕਸਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੈਕਸ ਅਤੇ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐੱਚਆਈਵੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਿਨਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰਿਤ ਲਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

15-19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਅਕਸਰ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

(36) ਜਰਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ: "ਬਾਲ ਵਿਆਹ: ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਮਸਲਾ," ਨਵਲ ਐਮ. ਨੂਰ ਐਮਡੀ ਐਮਪੀਐਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਵਾਂ-ਭਰੂਣ ਦਵਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਬ੍ਰਿਥਮ ਅਤੇ ਵੂਮੈਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਅਫਰੀਕਨ ਵੂਮੈਨ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ, ਹਾਰਵਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਸਕੂਲ, ਬੋਸਟਨ ਵਿੱਚ।, MA, ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਵਿਆਹ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ, ਜਿਨਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਲਾਗ, ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ, ਮਲੇਰੀਆ, ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਫਿਸਟੁਲਾ, ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਮ ਅਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਨਿਓ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਧ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਜਨਮ ਜਾਂ ਬਾਲ ਮੌਤ। ਪਰਪੈਰਾ , ਗਰੀਬੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ, ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ।"

(37) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰੇਨ ਪੈਟੀਅ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਰੇਨ ਪੈਟੀਏ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ 13^{ਵੀਂ} ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਚਰਨ ਲਾਲ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ⁹। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਰੀਨ ਜਹਾਂ ਬਨਾਮ ਅਸੋਕਨ ਕੇ. ਐਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ¹⁰ ਵਿੱਚ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੜਕੀ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦਾ ਡਰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਘਰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ।

(38) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 39 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"39. ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਪੈਰੇਨ ਪੈਟੀਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਜੋ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ

ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦਾ ਡਰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਘਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਸਿੱਟਾ

(39) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੇਹਾ ਨੂੰ ਬਾਲ

ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ 19.9.2020 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਲ ਨਿਆਂ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ। ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਨੇਹਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਗਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਵਿਆਹ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੜਕੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਬਾਲਗ ਉਮਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖਤਰੇ ਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਜਾਂ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਪ-ਸੇਵਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਿਆਨਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(40) ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ

(*Jasgurpreet Singh Puri, J.*)
ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸੰਕੋਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਫੀਨ ਜਹਾਂ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦਾ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮੇਜਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(41) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੀ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸਾਲੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀ, ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ/ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਨੇਹਾ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ

ਬਾਲ ਨਿਆਂ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੇਹਾ, 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ/ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ/ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ।

(42) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ